

Parshat Zachor
 Congregation Rinat Yisrael

15. 4

FIRST SAMUEL

15

CHAPTER XV

טו

1. And Samuel said unto Saul: 'The LORD sent me to anoint thee to be king over His people, over Israel; now therefore hearken thou unto the voice of the words of the LORD.

2. Thus saith the LORD of hosts: I remember that which Amalek did to Israel, how he set himself against him in the way, when he came up out of Egypt. 3. Now go and smite Amalek, and utterly destroy all that they have, and spare them not; but slay both man and woman, infant and suckling, ox and sheep, camel and ass.'

4. And Saul summoned the people, and numbered them in Telaim, two hundred thousand foot-

men, and ten thousand men of Judah. 5. And Saul came to the city of Amalek, and lay in wait in the valley. 6. And Saul said unto the Kenites: 'Go, depart, get you down from among the Amalekites, lest I destroy you with them; for ye showed kindness to all the children of Israel, when they came up out of Egypt.' So the Kenites departed from among the Amalekites. 7. And Saul smote the Amalekites, from Havilah as thou goest to Shur, that is in front of Egypt. 8. And he took Agag the king of the Amalekites alive, and utterly destroyed all the people with the edge of the sword. 9. But Saul and the people spared Agag, and the best of the sheep, and

1 וַיִּנְאָמֶר שְׁמוּאֵל אֶל-שָׂאוּל
 אֲתִי שָׁלַח יְהוָה לְמַשְׁחָךְ
 לְמֶלֶךְ עַל-עַמּוֹ עַל-יִשְׂרָאֵל
 וְעַתָּה שְׁמַע לְקוֹל דְּבָרֵי
 2 יְהוָה: כִּי אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת
 בְּקִדְתִּי אֶת אֲשֶׁר-עָשָׂה
 עִמָּלֶק לְיִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר-שָׂם
 לוֹ בַדְרֹךְ בְּעַלְתּוֹ מִמִּצְרָיִם:
 3 עַתָּה לֵךְ וְהִבִּיתָ אֶת-עִמָּלֶק
 וְהִחַרְמְתָם אֶת-כָּל-אֲשֶׁר-
 לוֹ וְלֹא תִחַמֵּל עָלָיו וְהִמַּתָּה
 מֵאִישׁ עַד-אִשָּׁה מֵעוֹלָל
 וְעַד-יוֹנֵק מִשׁוֹר וְעַד-שֵׁה
 מִנֶּמֶל וְעַד-חֲמוֹר:

4 וַיִּשְׁמַע שָׂאוּל אֶת-הַעָם
 וַיִּפְקְדֵם בְּטַלַּיִם מֵאַתְנַיִם

v. 1. חסרת ט' זכור

אֶלֶף רִגְלֵי וְעֶשְׂרֵת אֲלָפִים
 5 אֶת-אִישׁ יְהוּדָה: וַיָּבֹא שָׂאוּל
 עַד-עִיר עִמָּלֶק וַיִּרְבּ בְּנַחַל:
 6 וַיִּנְאָמֶר שָׂאוּל אֶל-הַקֵּינִי לְכוּ
 סֵרוּ רְדוּ מִתּוֹךְ עִמָּלֶקִי פֶּן-
 אֶסְפְּדָה עִמּוֹ וְאַתֶּם עֹשִׂיתֶם
 חֶסֶד עִם-כָּל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 בְּעֵלוֹתָם מִמִּצְרָיִם וַיִּסַּר קֵינֵי
 7 מִתּוֹךְ עִמָּלֶק: וַיִּךְ שָׂאוּל
 אֶת-עִמָּלֶק מִחִוְלָה בְּוָאָזְ
 שׁוֹר אֲשֶׁר עַל-פְּנֵי מִצְרָיִם:
 8 וַיִּחַפֵּשׂ אֶת-אַגַּג מֶלֶךְ-עִמָּלֶק
 חָי וְאַחַת-כָּל-הָעָם הַחֲרִים
 9 לְפִי-חֶרֶב: וַיִּחַמֵּל שָׂאוּל
 וְהָעָם עַל-אַגַּג וְעַל-מִיטֵב

persons that did wear a linen ephod.
19. And Nob, the city of the priests,
smote he with the edge of the sword,

both men and women, children and
sucklings, and oxen and asses and
sheep, with the edge of the sword.

20. And one of the sons of Ahimelech
the son of Ahitub, named
Abiathar, escaped, and fled after

19 כָּד: וְאֶת-נֹב עִיר-הַכֹּהֲנִים
הִקָּה לְפִי-חֶרֶב מֵאִשׁ וְעַד-

אִשָּׁה מְעוּלָל וְעַד-יֹנֵק וְשׁוֹר
וְחֶמֶר וְשֵׂה לְפִי-חֶרֶב:
20 וַיִּמָּלֵט בֶּן-אֶחָד לְאַחִימֶלֶךְ
בֶּן-אַחִיטוּב וְשֵׁמוֹ אֲבִיָּתָר
וַיִּבְרַח אַחֲרֵי דָוִד: וַיִּגַּד

80 CHAPTER XXX ל

1. And it came to pass, when David
and his men were come to Ziklag
on the third day, that the Amalekites

had made a raid upon the South, and
upon Ziklag, and had smitten Ziklag,
and burned it with fire; 2. and had
taken captive the women and all that
were therein, both small and great;
they slew not any, but carried them
off, and went their way. 3. And
when David and his men came to
the city, behold, it was burned with
fire; and their wives, and their sons,
and their daughters, were taken
captive. 4. Then David and the
people that were with him lifted up
their voice and wept, until they had
no more power to weep. 5. And

1 וַיְהִי כִּבְּאֵ דָוִד וְאָנְשָׁיו צָקְלָג
בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַעֲמֻלְקֵי פָשְׁטוּ

אֶל-גֹּבַ וְאֶל-צָקְלָג וַיִּבּוּ
אֶת-צָקְלָג וַיִּשְׂרְפוּ אֹתָהּ
2 כָּאִשׁ: וַיִּשְׁבוּ אֶת-הַנְּשִׁים
אֲשֶׁר-בָּהּ מִקָּטָן וְעַד-גָּדוֹל
לֹא הִמִּיתוּ אִישׁ וַיִּנְהֲגוּ בְּלִבּוֹ
3 לְדַרְכָּם: וַיָּבֵא דָוִד וְאָנְשָׁיו
אֶל-הָעִיר וְהָנָה שְׂרוּפָה כָּאִשׁ
וַנְּשֵׁיהֶם וּבָנֵיהֶם וּבָחֻרֵיהֶם
4 וַשָּׁבוּ: וַיִּשְׂאֲדוּד וְהָעָם אֲשֶׁר-
אִתּוֹ אֶת-קוֹלָם וַיִּבְכּוּ עַד
אֲשֶׁר אִין-בָּהֶם כֹּחַ לְבָבוֹת:

כן, כך יש לפרש. והנה הפרשיות באות מקושרות.
תחלה קריעת ים סוף ואז"כ מלחמת עמלק, כי
אחר שקרע להם הים וקנו ישראל עצם מעלתן
הגדולה או בא האויב, כי זה האויב אינו מתנגד
לישראל רק מצד קדושת ישראל במה שהם
נבדלים מכל האומות וזהו עצם מעלתם, ולפיכך
עמלק היה רודף אחרי ישראל. והאומות אף כי
הם מתנגדים ואויבים אל ישראל, יש חלוק, כי
עמלק רודף ישראל ולכך כתיב ויבא עמלק שבא
מהר שעיר ארבע מאות פרסה כך אמרו במכלתא
(פרשת בשלח) והטעם הוזה הוא נסתר מאוד
כי התנגדות עצמי יש לעמלק עם ישראל, ומאחר
שהיה לו התנגדות עצמי שלא יהיה לישראל ח"ו
מציאות, לכך רחוק וקרוב אצלו בשוה והיה בא
ארבע מאות פרסה להלחם בישראל, שהתנגדות
שיש בין עמלק ובין ישראל מצד עצם שלהם וכל
דבר המתנגד בעצם רחוק וקרוב שוה. וזה שאמר

Handwritten notes in Hebrew: כ"ה, כ"ו, כ"ז, כ"ח, כ"ט, ל

מחירי אל קרן

נפשינו ואין צר לנו, ולכך כת עמלק רוצה לדחות את ישראל ולבטל אותם לגמרי ועל ההפך הזה מורה שם עמלק כי כבר אמרנו כי ישראל נקראו ישורן ואלו עמלק הוא הפך זה שהוא מעוקל כי הוא נחש עקלתון ולכך הוא הפך להם לגמרי ומפני כי המן הוא צורר ישראל ולכך אמר ותוציאנו לרויה שלא היה להם עוד צרות בימי המן וכל אלו דברים דברי חכמה מאוד ומזה תבין ג"כ גדול הנס שהוא יותר גדול מכל אשר עמד על ישראל ובאלו שלשה שהזכיר אש ומים תוציאנו לרויה שהוציא אותם מן המציר והמציק זכר כל המתנגדים שנכללו באלו שלשה חלקים כאשר תבין מאוד דבר זה ואי אפשר לפרש יותר.

Foot notes

רק משכב זכור, שמושל על הזכר, כיון שאין לזרע עמלק חיבור עם ישראל. ח"ל בגבורות ה' פמ"ב [קס:]: "כי זה האויב [עמלק] אינו מתנגד לישראל רק מצד קרשות ישראל במה שהם נבדלים... לפיכך עמלק היה רדף אחרי ישראל. והאומות, אף כי הם מתנגדים ואויבים אל ישראל, יש חילוק, כי עמלק רדף ישראל, ולכך כתיב [פסוק ח] ייבוא עמלק, שבא מהר שעיר ארבע מאות פרסה, כך אמרו במכילתא [שם]. הנוטעם הוזה הוא נסתר מאוד, כי התנגדות עצמי יש לעמלק עם ישראל, ומאחר שהיה לו התנגדות עצמי שלא יהיה לישראל ח"ו מציאות, לכך רחוק וקרוב אצלו בשוה, והיה בא ארבע מאות פרסה להלחם בישראל. שההתנגדות שיש בין עמלק ובין ישראל מצד עצם שלהם, וכל דבר המתנגד בעצם רחוק וקרוב שוה". וכן כתב באור חדש [סו:], ושם הוסיף כי התנגדות בעצם של עמלק לישראל מונח בשמותם, ח"ל: "כי

הראי"ה שרפו ידים מן התורה, שריפוי הידים לא יוכל לפעול שיהיו ידי עשו שולטות כי אם בחלק החיצוני של מעלת ישראל, אבל בקדושתם הכללית שהיא מצד כריתת הברית, שגם זה בקש עמלק לאבד, לדבר זה אין שום ענין בחירי נוגע, על כן אמר רבי אליעזר בחכמתו רפידים כמשמעו. אבל מצד הכונה השניה של עמלק שקינא גם כן בישראל מצד ברכת יצחק, ודבר זה הוא לבד קנאת הבכורה, תלוי באמת בבחירה, וכשישראל עולים במעלות הקודש מתגברים בזה החלק וכשהם נופלים חס וחלילה מקדושתם הם קרובים לאבד זאת המעלה, משום זו התכלית נקרא המקום רפידים על שם שרפו ידיהם מן התורה ומשום הכי בא עמלק לבטל מהם הברכה החיצונית. וזהו שרבי אליעזר המודעי ור' יהושע כל אחד ביאר חלק אחד מכונת עמלק הרעה.

מדבר שור, שיד"שטו.

ועיקר השנאה של אומות העולם באה רק מכח מעשי התורה, שע"י מעשי התורה אנו מובדלים מהם כדברי חז"ל במדרש רבא איכה¹³⁰ "גלתה יהודה", וכי עכו"ם אינם גולים? אלא מתוך שהם אוכלים מפיתם ושותים מיינם אין גלותם גלות. וכיון שחשו שמא על ידי המעשים המוגדרים הרבה ע"י התורה תגדל שנאת האומות, אז אף על פי שהיתה האמונה חזקה אצלם עם כל זה נכנסה בלב איזו נטיה לחפוף בפריקת עול המעשים אף על פי שבחרו בדרך אמונה, אלא שלא היה זה מצד עצמם, שבעצם רצו לדבק בהתורה אלא שחשו שכשם שעמלק נלחם עמהם, כן יבאו עוד אומות אחרות להתגרות בהם, וע"י התורה יגרום קנאה ותגבורת השנאה עליהם, על כן אמרו באמת "נעשה ונשמע"¹³¹, אלא שבלבבם היתה איזו נטיה מפני יראת האומות שגרום עמלק להם.

ח"ל

והנה עמלק רצה להזיק את ישראל בב' בחינות, רצה להזיקם בשורש האמונה, ולהשפילם עד שיאבדו חס ושלוש את ירושת האמונה שירשו מאבותיהם, ואם לא היה מצליח חפצו בזה רצה על כל פנים לעכב על ידם שלא יתעלו יותר עד שיהיו ראויים לקבלת התורה שהיא הקדושה העליונה, המצויינת מכל גוי, שלא יהיו על כל פנים מעשיהם מקודשים. על כן תיכף כשבאו מרפידים והיה רק מסע אחד מהר סיני נתירא שלא יקבלו את התורה ברצון ואז תתבטל כל מחשבתו, כי אם היו מקבלים את התורה ברצון גמור לא היו מתיראים כלל מהאש הגדולה¹²³, שהיראה באה רק מצד עצלות, כמו שאמר הכתוב¹²⁴ "אמר עצל ארי בחוץ", וכבר פירשו חז"ל¹²⁵ שמשם רבינו ע"ה אמר להם דבר זה בדרך תוכחה, אף על פי שהיה בזה גם כן דבר טוב, שהרי אמר השי"ת "הטיבו כל אשר דברו"¹²⁶ זה היה רק מפני שירדו ממעלתם, אבל אם היו מקבלים את התורה ברצון גמור ודאי לא היו מתיראים מהאש הגדולה ולא היו מבקשים "דבר אתה עמנו ונשמעה"¹²⁷ ואז היו שומעים כל התורה כולה מפי הגבורה, והיה גורם שהיתה התורה חרותה על לוח לבם ולא היו באים לידי חטא כלל, כדברי רז"ל במדרש רבה שיר השירים¹²⁸ שמתחלה נתקע תלמוד תורה בלבם, ואחר כך כשאמרו "דבר אתה עמנו ונשמעה" מתוך שהיו לומדים מפי בשר ודם כשם שבשר ודם עובר כך תלמודו אינו מתקיים כל כך, ואחר כך חזרו ולא הועיל עד לעתיד לבא כדאיתא, ובדאי אם לא היתה התורה נשכחת מהם לא באו לידי חטא העגל ולא לידי שום חטא, ולא היה מקום לכל הקלקולים והירידות שהיו בעוונותינו הרבים.

(שם) מלחמה לה' בעמלק מדור דור, שאין בזה שנוי בדבר שהוא בעצם צורתו, וכאשר קנו ישראל מעלה העליונה על ידי קריעת ים סוף שהוא עצם צורתו כמו שהתבאר אז בא האויב המתנגד להם בעצם, וישראל נצח את עמלק מ"מ ע"פ הדבור לא בטל האויב לגמרי, וזה מפני שעדיין לא זכו ישראל אל המעלה הגדולה להיות מתקשרים מאוד מאוד מאוד:

השם שלם עד לעתיד כמו שהתבאר בהקדמה ע"ש. ויש בזה עוד דברים עמוקים ואין כאן מקומן כלל, ולפיכך לא נאמר רק ויחלוש יהושע את עמלק ולא החריב עד לעתיד, וכאשר גברו ישראל על האויב אז זכו לתורה שהיא מעלה עוד יותר לתת להם התורה שהיא מעלה שכלית שנתן להם הקב"ה השכל והחכמה, לכך הענינים